

Je dacht dat je Jezus kent? Markus 6.1-13

Rev Dr Jos M. Strengholt

Arnhem-Nijmegen 2021

Het is mogelijk te denken dat je Jezus Christus kent, Hem zelfs kunt beschrijven in de meest volmaakte, zorgvuldig gekozen Bijbelse bewoordingen, en toch de kern missen.

We zijn zo vertrouwd geraakt met Jezus dat Hij ons soms kan gaan vervelen. Als je voortdurend over iets of iemand praat, is het gemakkelijk om ieder gevoel van verwondering, verbazing en aanbidding te verliezen.

1. Mensen die denken dat ze Hem kennen

Jezus was zojuist in Kapernaüm geweest, waar Hij een klein meisje had genezen, de dochter van Jaïrus, en een vrouw die al twaalf jaar aan bloedvloeingen leed. Vorige week hebben we naar die grote wonderen gekeken.

Daarna ging Jezus met Zijn discipelen naar Nazareth. Dat was de geboorteplaats van Jezus. Het Griekse woord dat voor geboorteplaats wordt gebruikt, betekent ongeveer: Zijn vaderstad, de plaats waar Zijn vader, en daarmee Zijn familie, vandaan kwam.

Jezus ging vervolgens naar de synagoge en begon daar onderwijs te geven. Niet zomaar een klein emotioneel preekje, niet een paar aardige verhalen, maar onderwijs. Van uw predikant mag u ook verwachten dat hij onderwijs geeft.

De reactie van de mensen in Nazareth was vreemd. Zij herkenden de wijsheid van Jezus en zagen dat er door Zijn handen machtige werken gebeurden.

Maar ondanks dat bespotten zij Hem. ‘Hij is een van ons. Een timmerman, we kennen Zijn werkplaats allemaal. En we kennen Zijn familie. Hij is de Zoon van Maria. En we kennen Zijn broers en zussen! Jakobus, Joses, Judas en Simon worden genoemd. Jongens uit het dorp.’

Zij herkenden Zijn wijsheid en macht, maar namen aanstoot aan Jezus. Zij beschouwden wat Hij zei en deed als iets schandaligs.

Johannes zegt in zijn Evangelie. ‘Hij kwam tot het Zijne, maar de Zijnen hebben Hem niet aangenomen.’ (Johannes 1.11)

Vertrouwdheid leidt tot minachting. 'Een profeet is niet ongeëerd, behalve in zijn vaderstad en bij zijn familie en in zijn huis.' (Markus 6.4)

Je moet waarschijnlijk in een klein stadje zijn opgegroeid om de mentaliteit en psychologie die hier een rol spelen goed te begrijpen.

De mensen in Nazareth verwachtten niet dat iemand die daar was opgegroeid boven hen zou uitstijgen. 'Hij is een van ons, hij kan toch niet groot zijn. Hij kan toch niet echt zijn.'

En als Jezus werkelijk alleen maar de jongen uit hun eigen dorp was geweest, en niets meer, dan hadden zij gelijk gehad dat ze niet onder de indruk waren. Als Hij slechts een religieuze fanaticus was geweest, dan waren zulke mensen er in die tijd bij bosjes; ze verschenen op het toneel en werden meestal niet lang daarna door de Romeinen op hun plaats gezet, doorgaans met spijkers.

Maar Jezus was veel meer dan alleen de jongen uit hun eigen dorp. Dat hadden zij moeten weten, want zij herkenden Zijn wijsheid en macht.

We lezen dat Jezus daar geen kracht kon doen, behalve dat Hij enkele zieken de handen oplegde en hen genas. Dat lijkt mij toch behoorlijk machtig, maar de bedoeling is natuurlijk dat de mensen niet in Hem geloofden en daarom hun zieken niet bij Hem brachten.

En Jezus verwonderde Zich over hun ongeloof. De Joodse bevolking van Zijn eigen woonplaats aanvaardde Hem niet.

Slechts bij één andere gelegenheid in de evangeliën lezen we dat Jezus Zich verwonderde. Dat is wanneer Hij de Romeinse hoofdman over honderd ontmoet, wiens knecht ziek was. Jezus 'verwonderde Zich over hem' en zei. 'Ik heb zelfs in Israël zo'n groot geloof niet gevonden.' (Lukas 7.9)

De mensen die Jezus van dichtbij kenden, gaven niet om Hem. De heidense Romeinse soldaat had werkelijk geloof.

2. Onze samenleving

Is dit niet in zekere zin ook symbolisch voor onze eigen samenleving? Wij doen alsof Jezus altijd al bij ons is geweest, en onze samenleving geeft niet om Hem.

Veel mensen denken dat ze iets over Hem weten en behandelen Hem met minachting.

De weerstand tegen de werkelijke Jezus, tegen de historische Jezus, is enorm, vooral onder mensen die een christelijke achtergrond hebben, maar daar slechts in naam iets mee hebben.

Het Jesus Seminar probeert bijvoorbeeld op een quasi-wetenschappelijke manier te bewijzen dat Jezus net als ieder ander mens was, een gewoon mens, misschien wel enigszins visionair.

Maar het idee dat Jezus God is die naar ons toe is gekomen, wordt koste wat het kost afgewezen. Onze moderne tijd is dat station allang gepasseerd.

O ja, we zijn spiritueel. Zelfs religieus. Maar voor onze spiritualiteit moeten we tegenwoordig naar het boeddhisme, moeten we zen proberen of Reiki.

Voor een gevoel van vrede zetten mensen een beeld van de dikke Boeddha in hun tuin. Zo diep zijn we gezonken. We kopen Boeddhabeelden in tuincentra.

Jezus moet Zich verwonderen over ons ongeloof. Zijn eigen mensen hebben afstand van Hem genomen.

En waar verwondert Jezus Zich dan positief over het geloof van mensen?

Je zou eens naar gebieden in de wereld moeten gaan waar het christelijk geloof in de afgelopen honderd jaar voet aan de grond heeft gekregen.

Daar kun je Jezus vinden. Daar geloven mensen in Hem als Degene die vol is van wijsheid en van de macht van God Zelf. Daar groeien de kerken.

3. Onze kerk

En misschien moeten wij onszelf de vraag stellen. Zijn wij hier niet te vertrouwd geraakt met Jezus? Zijn we zo vertrouwd met Zijn verhaal dat we niet meer zien welk dynamiet er werkelijk in zit?

Mensen die zijn opgegroeid in het christelijk geloof en hebben geleerd de juiste woorden te gebruiken om Jezus te beschrijven, lopen eveneens het gevaar Hem in werkelijkheid te minachten. Niet opzettelijk, natuurlijk, maar toch.

Het is zo gemakkelijk om van Jezus een lieve Jezus te maken. Of Hem te veranderen in het product van onze volmaakte theologie. En Hem als vanzelfsprekend te beschouwen.

Als we Hem maken tot Degene die wij graag willen dat Hij is, tot iemand die op ons lijkt, doen we hetzelfde als de mensen in Nazareth.

En in zekere zin is dat niet verkeerd, want Hij is inderdaad één van ons geworden. Hij kwam werkelijk uit Nazareth.

God is werkelijk naar ons toe gekomen in de mens Jezus van Nazareth. Hij at hun voedsel, Hij maakte deuren, Hij maakte sloten voor de huizen, Hij repareerde de ploegen van de boeren.

Maar Hij is ook veel meer. Zelfs in Nazareth zagen ze Zijn wijsheid en macht, maar zij wisten niet hoe zij die konden verbinden met Zijn menselijkheid. En daarom wezen zij Hem uiteindelijk helemaal af.

Wat zou er zijn gebeurd als de mensen van Nazareth in Jezus hadden geloofd? Zouden er dan alleen veel meer genezingen zijn geweest? Ja, waarschijnlijk. Maar belangrijker nog, de hele gemeenschap zou zijn veranderd.

Mensen die wrok koesterden, zouden elkaar hebben vergeven. Rijke mensen zouden het grootste deel van hun rijkdom hebben weggegeven aan mensen die niet genoeg hadden. Mensen zouden zijn opgehouden Romeinse soldaten te haten en hen zijn gaan uitnodigen voor een maaltijd in hun huizen.

De hele gemeenschap zou begonnen zijn liefde en tevredenheid, verzoening en vrede, en gerechtigheid in praktijk te brengen. Dat is de kracht van Jezus wanneer Hij aan het werk is.

Ook in onze kerk, als christenen, lopen wij het gevaar Jezus terug te brengen tot wat wij kunnen begrijpen en wat ons bevalt. En dat is niet goed. Niet goed omdat het niet goed voor ons is, en niet goed omdat het niet waar is.

Jezus Christus, Degene die in Nazareth die deuren maakte, is de Zoon van God. Hij is de Deur naar God. Zoals wij in onze geloofsbelijdenis zeggen, is Hij waarachtig God uit waarachtig God.

In de geschiedenis van de kerk hebben theologen geprobeerd dit te begrijpen. Hoe kan Hij volledig God en volledig mens zijn?

Maar zelfs wanneer wij in staat zijn de meest volmaakte theologische formuleringen te herhalen, volledig orthodox, kunnen wij Jezus Christus daarmee toch onderdrukken.

We hebben de juiste theologische taal nodig. We moeten begrijpen. We moeten belijden dat Hij één van ons is, waarachtig mens, en dat Hij tegelijkertijd God is.

Maar hoe is het mogelijk dat wij maar doorgaan met onze keurige religie, zonder ontzag te hebben voor het feit dat God in ons midden is en zonder radicaal te gehoorzamen?

We horen in de kerk zoveel over God dat de dingen van God alledaags kunnen worden en ons niet meer raken. Het is een gevaarlijke situatie voor christenen wanneer Jezus en de boodschap van de Bijbel ons niet meer in beweging brengen.

Door ons gebrek aan geloof hebben we in werkelijkheid niet gedaan wat Jezus ons heeft opgedragen te doen. We hebben het christendom tam gemaakt, en het resultaat is dat Hij slechts Zijn handen kan opleggen aan enkele zieken en hen kan genezen.

Met andere woorden, ja, sommige mensen komen naar de kerk en worden geholpen door wat ze hier vinden, maar ons leven wordt niet veranderd zoals Jezus dat voor ogen had toen Hij Zijn revolutie van het Koninkrijk begon.

Jezus Christus is met ons. Hij die vol wijsheid en almacht is. Hij die de wereld heeft geschapen, die onze wereld in Zijn hand houdt, en wiens handen ook in staat zijn grote dingen voor ons te doen. En Zijn macht kan ons in staat stellen om door ons heen grote dingen te doen.

Als christenen mogen wij nooit tevreden zijn. Wij moeten er altijd naar streven Hem beter te leren kennen. We moeten ons er altijd van bewust zijn dat Hij ver boven alles uitstijgt wat wij van Hem weten. En wij willen voor Hem leven. Hem gehoorzamen.

Jezus gaf onderwijs in de synagoge, en ook wij geloven dat het belangrijk is ons geloof te onderwijzen. Wij onderwijzen over Jezus en moeten dat zorgvuldig doen. Maar Hij gaat altijd ver uit boven alles wat wij over Hem kunnen onderwijzen.

Hij zal nooit in tegenspraak zijn met wat wij uit Zijn zelfopenbaring over Hem weten, want Hij is altijd dezelfde. Maar wat wij van Hem weten is zo beperkt. Omdat Hij God is.

Conclusie

Laten we daarom niet ophouden met studeren, met het lezen van onze Bijbel en met het lezen van andere goede boeken over ons geloof.

En dat lezen en bestuderen moet ons altijd leiden tot meer geloof. Tot verwondering. Tot aanbidding. Tot het aanbidden van God. Tot gehoorzaamheid.

Dus: zijn wij te vertrouwd geraakt met Jezus? Als dat zo is, wordt het misschien tijd om opnieuw naar de evangeliën te kijken en na te denken over wie Hij werkelijk is en waar Jezus werkelijk mee bezig was toen Hij Zijn volgelingen eropuit stuurde om aan te kondigen dat het Koninkrijk van God nabij was.

Laten we niet toestaan dat vertrouwdheid met Jezus de scherpe kanten van die revolutie in ons leven afstompt. Laten we bidden om de moed om werkelijk in Jezus te geloven en ons geloof te laten zien door de dingen te doen die Hij ons heeft geleerd.

+ In de Naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest. Amen.